

Aan:
Ministeries van
Economische Zaken, Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
Veiligheid en Justitie

datum	ons kenmerk	uw kenmerk
30 november 2016	FOBID 60.16	-
onderwerp	e-mail	doorkiesnummer
Reactie internetconsultatie DSM- richtlijnvoorstel en Marrakesh-implementatie	fobid@kb.nl	070-3140511

FOBID maakt graag gebruik van de gelegenheid om deel te nemen aan de consultatie over modernisering van het auteursrecht, i.c. het Richtlijnvoorstel Auteursrecht binnen de Digital Single Market). FOBID maakt hierbij tevens van de gelegenheid gebruik om te reageren op de voorstellen van de Europese Commissie ter implementatie van het Marrakesh Verdrag.

FOBID Netherlands Library Forum is het nationale samenwerkingsverband en overlegforum van de landelijke bibliotheekorganisaties:

- KNVI, de Koninklijke Nederlandse Vereniging van Informatieprofessionals
- Koninklijke Bibliotheek, Nationale bibliotheek van Nederland
- SHB Samenwerkingsverband Hogeschoolbibliotheken
- UKB, het samenwerkingsverband van de dertien Nederlandse universiteitsbibliotheken
- Vereniging van Openbare Bibliotheken.

FOBID is mede-ondersteuner van de **gezamenlijke reactie** van Nederlandse erfgoedinstellingen. Graag voegen wij aan die reactie nog een aantal aandachtspunten toe die specifiek voor bibliotheken van belang zijn.

Bibliotheken verzamelen en beheren niet alleen een ongelofelijke rijkdom aan bronnen, zij spannen zich ook gezamenlijk in om open toegang tot al deze bronnen van kennis te realiseren voor huidige en komende generaties. Het is immers hun maatschappelijke taak om de collecties zo laagdrempelig mogelijk, dus bij voorkeur online, beschikbaar te stellen. Daarvan profiteren burgers, wetenschap, cultuur- en erfgoedsector, onderwijs, bedrijfsleven en overheid. Bibliotheken onderstrepen in hun dienstverlening de algemene waarden besloten in de vrijheid van meningsuiting en toegang tot informatie, en respecteren de beginselen van onafhankelijkheid, betrouwbaarheid, toegankelijkheid, pluriformiteit en authenticiteit. Dat vraagt met name ook inspanningen van overheid en bibliotheken om te zorgen voor inclusie van mensen met een leesbeperking.

Implementatie Marrakesh Verdrag: EU-voorstellen voor een Richtlijn en Verordening
Het Marrakesh Verdrag betekent een wezenlijke verbetering van de toegang tot informatie in toegankelijke vorm voor mensen met een leesbeperking. Daarom is van belang dat de Nederlandse bibliotheekpraktijk er zo snel mogelijk uitvoering aan kan geven.
FOBID is verheugd dat in de EU-voorstellen voor de Richtlijn en de Verordening de definities uit het Marrakesh Verdrag letterlijk zijn overgenomen.

Nederland schreef in haar BNC-fiche dat de definitie van 'authorised entity' uitgebreid zou moeten worden met de passage in artikel 2(c) van het Marrakesh Verdrag dat een dergelijke entiteit geautoriseerd of erkend moet zijn door de overheid. Daarmee kan FOBID instemmen. Wel merken wij op dat deze erkenning niet te zwaar zou moeten worden opgetuigd: een formeel register of accreditatieproces is niet wenselijk.

Voor wat betreft overweging 11 van het Richtlijnvoorstel ondersteunen wij het streven van de Europese Commissie om harmonisatie tussen de lidstaten te bewerkstelligen ter zake van de verplicht in te voeren exceptie. Door de vergoedingsplicht daaruit weg te laten, wordt een gelijke uitgangspositie voor alle betrokken actoren binnen de EU bereikt. We verwijzen tevens naar het standpunt van EBLIDA en IFLA, die zich ook voorstander van de huidige overweging 11 betonen in dit [statement](#). Zij waarschuwen dat staten geen nieuwe drempels moeten opwerpen die de toegang tot informatie voor mensen met een leesbeperking belemmeren.

Voor wat betreft de vermelding van de commercial availability toets in overweging 11 geldt dat wij eveneens groot voorstander zijn van weglating daarvan uit de EU-exceptie. Introductie van deze toets zou het Marrakesh Verdrag en de Richtlijn onwerkbaar maken, omdat onmogelijk met zekerheid te controleren is of er exemplaren in voor mensen met een leesbeperking toegankelijke vorm commercieel beschikbaar zijn binnen de Europese markt en ook daarbuiten.

Tot slot bevelen we u aan om ook kennis te nemen van de standpunten die in Brussel zijn en worden ingebracht door [EBLIDA](#), [LIBER](#) en de International Federation of Library Associations and Institutions ([IFLA](#)), waaronder hun eerste [reactie](#) op de EU-voorstellen.

Met vriendelijke groet,

Drs. Marjolein Nieboer
Voorzitter FOBID Netherlands Library Forum